

Pravi je trenutak da SorS preraste sadašnje granice

- SorS-u svakako treba priznati posebne zasluge jer je uspio ostati ključni strukovni susret osigurateljnog sektora u regiji i mjesto jačanja međusobnih odnosa osiguratelja i drugih zainteresiranih strana, usprkos velikim političko-ekonomskim promjenama i napetostima u regiji proteklih godina

Još samo nekoliko dana dijeli nas od početka SorS-a, tradicionalnog 19. po redu Susreta osiguratelja i reosiguratelja regije. Također, već po tradiciji, i ovaj će se Susret održati u Sarajevu od 11. do 13. lipnja, a očekuje se dolazak predstavnika osigurateljne industrije iz svih zemalja nastalih raspadom bivše Jugoslavije kao i nekih susjednih zemalja. U proteklih 28 godina održavanja ovog skupa, bez obzira na kraće prekide, on je izrastao u najvažniji skup osigurateljne branše u regiji. Prilika je to da se analiziraju trenutačno stanje i aktualna pitanja na tržištu osiguranja, razmjene iskustva i unaprijede standardi poslovanja i odnosi među osiguravajućim društvima u regiji.

Aktualnost i informativnost glavne su odlike sarajevskog skupa što potvrđuje i izbor glavne teme posvećene utjecaju klimatskih promjena na ekonomiju s posebnim osvrtom na osiguranje i reosiguranje. U sklopu te teme raspravljat će se o zabrinjavajućem porastu prirodnih opasnosti izazvanih klimatskim poremećajima te o osiguranju i reosiguranju prirodnih opasnosti.

Na susretu će biti prezentirani izvještaji o stanju osiguranja u zemljama regije - Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije, a organizator skupa, tvrtka Tectus iz Zagreba najavljuje i održavanje okruglih stolova na teme: „Reosiguranje“ i „Bankoosiguranje i ostali granični proizvodi“.

Dakako, ovdje valja napomenuti kako se od prvog SorS-a održanog u Splitu prije 28 godina mnogo toga promijenilo u političkim, gospodarskim pa onda, posljedično i u osigurateljnim odnosima na području regije. O tim promjena-

Žele li ponuditi cjelovitu zaštitu osiguranicima, osiguratelji moraju nuditi i osiguranje od šteta nastalih zbog prirodnih opasnosti, a reosiguratelji odgovarajuće reosiguranje za katastrofalne štete

ma, ali i o budućnosti SorS-a razgovaramo s predsjednikom Upravnog odbora Udruženja osiguravajućih društava SorS Zvonkom Ivanušićem.

- SorS je u 28 godina postojanja i s 18 održanih skupova postao tradicionalno okupljalište osigurateljne struke u regiji. Što biste istaknuli kao njegovu najveću vrijednost?

Najveća vrijednost SorS-a je svakako što predstavlja ključni strukovni susret osigurateljnog sektora u regiji i nastavlja jačati svoju ulogu u tom smislu. Pored toga, SorS omogućuje i jačanje međusobnih odnosa osiguratelja i drugih zainteresiranih strana. SorS-u svakako treba priznati posebne zasluge, jer je uspio osigurati sve navedeno usprkos velikim političko-ekonomskim promjenama i napetostima u regiji proteklih godina.

- U tih 28 godina dosta se toga promijenilo. Bivše republike postale su države, Slovenija je u EU, Hrvatska na njenom pragu, financijska tržišta postala su mnogu složenija i razvijenija. Očito i SorS mora mijenjati svoju ulogu?

SorS je aktivan i prilagođava se promjenama na tržištu. On je dodatno i začetnik rasprava o posve novim događanjima, primjerice u posljednje vrijeme potiče

rasprave o Solventnosti II i svladavanju rizika. Zato SorS mora biti stalno aktivan i prilagođavati svoju ulogu potrebama osigurateljnog sektora u regiji.

- Glavna tema ovogodišnjeg skupa je utjecaj klimatskih promjena na osigurateljnu industriju. Prije dvadesetak godina ta bi tema malo koga zanimala. Koliko je ona danas važna za osiguratelje i reosiguratelje?

Činjenica je da smo prije dvadeset godina promjene u prirodi smatrali neovisnima od ljudskog djelovanja. Gledali smo na promjene kao da su slučajne, no kroz duže vremensko razdoblje, kroz ljudski kriterij, pozitivni i negativni odmaci od prosjeka međusobno su se izravnali. Danas smo sve svjesniji da tomu više nije tako. Čovjek svojom aktivnošću negativno utječe na okoliš, podneblje se mijenja, sve je više ekstremnih događaja kao što su razne poplave i uragani, koji uzrokuju veliku materijalnu štetu i odnose ljudske živote. Tim se promjenama moraju prilagoditi i osiguratelji, a posebno reosiguratelji, pri čemu, u užem smislu, uopće nije važno koji su istinski uzroci promjena. Žele li ponuditi cjelovitu zaštitu osiguranicima, osiguratelji moraju nuditi i osiguranje od šteta nastalih zbog prirodnih opasnosti, a reosiguratelji odgovarajuće reosiguranje za katastrofalne štete. Pri tom se postavlja pitanje jesu li povijesni podaci, koji su im dostupni, još uvijek primjereni za modeliranje budućih događaja. Zato bi, barem u teoriji, moglo doći do neprikladno utvrđenih (re)osigurateljnih premija, a posljedično i do problema u čitavom sektoru. A to je već razlog za ozbiljno razmatranje problema klimatskih promjena, čemu valja pridodati i buđenje svijesti o nužnosti preventivnog

” Bankoosiguranje je za našu regiju jedan od velikih izazova. Suvremeni čovjek je u žurbi i pod stalnim stresom i želi sve obaviti brzo i na jednom mjestu. Zašto mu ne bi pomogli u tome?

djelovanja. U suprotnom će se priroda na duži rok, sukladno povijesnim ili geološkim kriterijima, sigurno očistiti sama – ali i od ljudi.

■ **Uz raspravu o glavnoj temi biti će govora i o bankoosiguranju i ostalim graničnim proizvodima. Zašto baš o tim temama? Koliko su one u ovom trenutku uzele maha u poslovima osiguranja?**

Ponekad nam se čini da su se teme o klasičnom osiguranju već iscrpile, jer se tu nema što novo dodati, no istovremeno se javljaju novi izazovi. Možda je bankoosiguranje za našu regiju jedan od takvih izazova. Suvremeni čovjek je u žurbi i pod stalnim stresom i ne želi gubiti vrijeme na bankovnom šalteru, a kamoli na savjetovanje s financijskim savjetnikom i zastupnikom osiguranja. Suvremeni čovjek želi sve obaviti brzo i na jednom mjestu. Zašto mu ne bi pomogli u tome? Poznato je da je u uvjetima konkurencije kupac uvijek u pravu. Obično su osiguratelji ti koji dolaze stranci, a ne obratno, osim možda u slučaju obveznih osiguranja. Zašto, dakle, ne bi čekali stranke u banci s raznim jednostavnim proizvodima koji ne zahtijevaju komplicirano preuzimanje rizika, a ujedno predstavljaju dodanu vrijednost bankovnim proizvodima. Granični proizvodi nisu prikladni za čitavu populaciju, u regiji još nisu prisutni u velikom broju, a tek će vrijeme pokazati kako će ih korisnici primiti.

■ **Proteklih godina bilo je dosta govora da bi SorS mogao prerasti u regionalni skup zemalja jugoistočne Europe s obzirom na sličnosti osigurateljnog tržišta i potrebu za većom i bržom razmjenom informacija na tom tržištu. Hoće li na ovom SorSu biti riječi o tome?**

O toj se temi mnogo govorilo proteklih godina, a govorit će se i ove godine na SorS-u. Došao je pravi trenutak za vrlo ozbiljno razmišljanje o takvom regionalnom širenju susreta, jer na taj način manji i srednje veliki europski osiguratelji iz regije mogu zaista učinkovitije razmatrati aktualne teme.

■ **Kako ocjenjujete trenutačnu situaciju na tržištu osiguranja u zemljama regije? Što biste izdvojili kao zajednički interes, odnosno kao zajedničke probleme?**

Mišljenja sam da u budućnosti možemo očekivati povoljnu stopu rasta i veću raznolikost osiguranja. Zajednički izazovi (re)osiguratelja u regiji sada se poglavito tiču Solventnosti II, liberalizacije premije kod obveznog osiguranja automobilske odgovornosti, kvalitetnog sadržajnog

” Došao je pravi trenutak za vrlo ozbiljno razmišljanje o širenju susreta i na zemlje jugoistočne Europe

Prijelaz na europske norme i standarde valja gledati kao na priliku, a ne kao na prijetnju, usprkos činjenici što će preživjeti, odnosno ostati samostalna, samo ona osiguravajuća društva koja se budu pravodobno prilagodila novim uvjetima

profila, recimo osigurateljskih financijskih stručnjaka i aktuara. Pri tom preporučujem i suradnju sa stranim predavačima koji su dobro upoznati s uvjetima na razvijenim osigurateljskim tržištima i s tamošnjim trendovima. Bez toga će se, usprkos solidnom domaćem osnovnom znanju, javiti određena bojazan da će nove generacije osigurateljskih stručnjaka robovati načinima razmišljanja koji su bili primjereni onda kada smo zbog boljih demografskih prilika i veće međugeneracijske solidarnosti mogli živjeti iz dana u dan i kada smo više brinuli za likvidnost nego za solventnost.

■ Kada govorimo u usklađivanju poslovanja s europskim normama, koja pozitivna iskustva možete prenijeti kolegama iz regije, a na kojem je području Slovenija imala najviše problema?

Slovenija je bila uspješna u usklađivanju poslovanja s europskim normama. Svoja osiguravajuća društva razvila je na odgovarajući način i bar zasada je ključne među njima zadržala u slovenskom vlasništvu. Pri tom se neke tvrtke uspješno šire na tržišta bivše zajedničke države pa i šire. Naravno da se sve to nije dogodilo preko noći. Tako su primjerice neka slovenska osiguravajuća društva već od 1991. počela sustavno jačati osigurateljno-tehničke rezerve koje su tada bile prilično podcijenjene, iako oblikovane u skladu sa svim tadašnjim propisima. Toplo preporučujem da i osiguratelji s područja bivše Jugoslavije počnu provoditi istu praksu, usprkos tome što lokalni propisi i nedostatan nadzor možda još uvijek dopuštaju rupe između slova zakona i stvarne prakse.

Slovenija nije imala velikih problema, ali je bilo poteškoća. Tako su se recimo neka osiguravajuća društva morala i po nekoliko puta dokapitalizirati da bi namaknula dostatan kapital, no to se uglavnom odvijalo još prije ulaska u EU.

Među vrlo pozitivna iskustva Slovenije ubrojio bih i pravodobno uspostavljanje osigurateljskog nadzora, organiziranje postdiplomskog studija aktuarstva i osigurateljskih financija te redovne stručne susrete svake godine.

Nikola Milijević ■

nadzor rada (re)osiguratelja, širenja ponude osiguranja izvan obveznih osiguranja te razvoja i jačanja životnih osiguranja i prijevara u osiguranju.

■ Nakon godinu dana predsjedanja SorS-om, smatrate li da bi SorS, odnosno Udruženje osiguratelja regije moglo prerasti u neku vrstu institucije koja bi osigurala cjelogodišnju suradnju na zajedničkim problemima osiguratelja u regiji? Naime, sve više osiguratelja prelazi svoje granice i djeluje u cijeloj regiji pa to onda otvara i neka nova pitanja?

To bi bilo moguće, premda, po mojem mišljenju, na nešto duži rok.

■ S obzirom da je Slovenija članica EU i ima iskustva s europskim normama i standardima osigurateljskog poslovanja na što biste posebno upozorili osiguratelje iz regije?

Ključnim mi se čini da na prijelaz na europske norme i standarde poslovanja valja gledati kao na priliku, a ne kao na prijetnju, usprkos činjenici što će preživjeti, odnosno ostati samostalna, samo ona osiguravajuća društva koja se budu pravodobno prilagodila novim uvjetima.

Za uspjeh je nužno da svaka država što prije uskladi osigurateljske propise s europskim, uspostavi kvalitetan i dosljedan osigurateljski nadzor te omogući i potakne obrazovanje stručnjaka različitih, specifičnih